

ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ
СЛУЖБЕ СРБИЈЕ

Cara Lazara 15
34000 Kragujevac

tel: 034/ 335-923

fax: 034/336-092

e-mail: poljstanicakg@open.telekom.rs

PSSS „KRAGUJEVAC“ d.o.o.

BILTEN

Error! Bookmark not defined.

**INFORMACIJE I SAVETI
U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI**

Jun, 2011. godine

Sadržaj:

Zelena rezidba voća-----3

Siva trulež na vinovoj lozi-----4

Organska proizvodnja u Srbiji-----5

Zelena rezidba voća

Rezidba voćaka je jedna od najznačajnijih pomotehničkih mera, a njen cilj je održavanje pravilnog oblika krune, brže prorodavanje, regulisana i zadovoljavajuća rodnost, visok kvalitet ploda, dug vek stabla, manja oštećenja od biljnih bolesti, štetočina i vremenskih nepogoda.

Savremene tehnologije gajenja voća sve više ukazuju na neminovnost u sprovođenju letnje, tj. zelene rezidbe.

Preporučuje se za gotovo sve voćne vrste a za breskvu koja razvija veliki broj bujnih lastara ova mera je obavezna.

Zelenom rezidbom voća se potencira porast mladara koji imaju povoljan raspored u kruni i ne zasenjaju unutrašnjost, a ograničava porast suvišnih, koji bi inače zimskom rezidbom morali da se uklone. Ova rezidba ima zadatak da obezbedi uslove za obrazovanje rodnih pupoljaka za narednu godinu. Odstranjivanjem suvišnih mladara odstranjuju se suvišni potrošači vode i hrane, a svetlost i vazduh lakše prodiru u unutrašnjost krune.

Zelena rezidba se posebno preporučuje za bujnije sorte jabuka, poput Glostera, Greni Smita, Melroze i sićnih

Ova rezidba dolazi do izražaja samo ako se izvede pravovremeno.

- Voćke se orezuju po završetku aktivnog vegetativnog porasta, obično krajem juna i početkom jula.

Zbog smanjene vlage u zemljištu i visoke temperature vazduha, voćke intenzivno dišu. Zato je potrebno da se odstrani i jedan deo lišća. Tako se preostalo lišće normalnije snabdeva vodom i hranom.

- Previše kasna zelena rezidba ne daje željene rezultate, kao ni odstranjivanje veće mase lišća.

Zelenom rezidbom se odstranjuju mladari koji se razvijaju neposredno uz vršne mladare primarnih i sekundarnih grana i svi oni koji su bujni, a nisu potrebni voćki. Takvi mladari prepoznaju se po tome što izbijaju s gornjih strana i bujniji su od ostalih, ili izbijaju pod ostrim uglom na voditeljici.

Posebnu pažnju treba obratiti da se tokom zelene rezidbe redovno dezinfikuje makeze, jer se tako sprečava širenje eventualno prisutnih virusa

Sneška Novković

Siva trulež na vinovoj lozi

Siva trulež **prezimljava** na lastarima i **otpalom lišću**, koji u **proljeće** daju **prvu generaciju spora**. Spore klijaju u kapi vode i moraju se u vodi zadržati najmanje dva sata da bi proklijale. Siva trulež je po ovome slična plamenjači, ali da bi proklijale, spore sive truleži u toj kapi vode moraju da imaju inicijalnu hranu, a to su u ranoj fazi ostaci cvetova. Kasnije, u vreme šarka to su šećeri koji cure iz bobica. Bez početne hrane gljivica ne može da prodre u zdravu bobicu, ali ukoliko je pokožica oštećena, (od grada, insekata i drugih povreda), zaraza će se ostvariti i bez hrane

U mnogim **vinogradima pred berbu**, a naročito ako je kišovito vreme, na bobicama i grozdovima se mogu primetiti **smeđe zone i pege, grožde truli** i polako ga prekriva siva prevlaka. Isto tako se može dogoditi da se **mladi grozdići**, zbog ranog napada sive truleži jednostavno **ospu**. Često se ovi simptomi zamene s onim od napada plamenjače u istoj fenofazi razvoja vinove loze. Ova bolest se više pojavljuje u dobrim, negovanim i više đubrenim vinogradima („**bolest dobrih vinograda**“). Siva trulež se **pojavljuje od cvetanja**, ali je najopasniji njen napad u **fazi dozrevanja grožđa**

Vrlo je važno znati da prouzrokovalac sive truleži **naseljava grozdiće** vrlo rano, **pred kraj cvetanja** i neposredno posle cvetanja. Tada gljiva nije parazit već se hrani ostacima cvetova (**saprofitna faza u razvoju gljive**).

Opasnost leži u tome da se napad ne primećuje, ali gljivica se naseljava u grozd koji raste i lagano se zatvara.

Sada već parazitna gljiva napada bobice, peteljčice i peteljke, ali i u ovoj fazi bolest nema veliku ekspanziju pa joj se ne poklanja dovoljno pažnje.

Pred zrenje štete postaju jako vidljive, gljivica se širi jako brzo jer ima mnogo pristupačne hrane (šećer iz bobica). Ako je kišovito pred berbu bolest jednostavno „eksplozira“.

Zaštita:

Agrotehničke mere:

-Zelena rezidba ima za cilj da poveća prozračnost u okviru čokota

-Umereno i izbalansirano đubrenje obezbeđuje umerenu bujnost

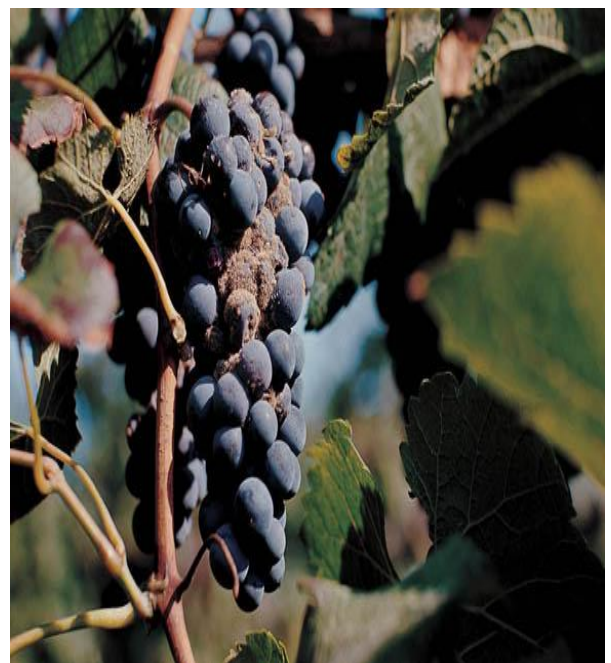
-Obrada zemljišta smanjuje infektivni potencijal, oštru granicu suša/vlaga i korove.

Hemijska zaštita-upotreba botriticida :

-Prvo prskanje-odmah posle cvetanja

-Drugo prskanje –pred za

-Treće prskanje- početak zrenja (šarak)tvaranje grozda

Branivoje Andjelić

Organska proizvodnja u Srbiji

Za razliku od konvencionalne tj. naše tradicionalne poljoprivrede, organska poljoprivreda razvija svest i usmerava aktivnosti proizvođača ka očuvanju prirodnih resursa. Na taj način, potrošačima se obezbeđuje sigurnost u pogledu zdravstvene bezbednosti hrane a sami proizvođači mogu znatno poboljšati standard prodajom višestruko skupljih proizvoda.

Procenjuje se da je organska proizvodnja u Srbiji zastupljena na oko 6.000ha.

Prema podacima iz 2007.godine pod organskom proizvodnjom nalazi se 31 milion ha širom sveta.

Zasnovana organska proizvodnja i 10.000ha koji se nalaze u „prelaznom.“ periodu čini svega 0,3% obradive površine u Srbiji.

Najviše površina pod organskom proizvodnjom nalazi se u Australiji (11,8 mil), Evropi (6,9mil), Južnoj Americi (5,8mil) i Severnoj Americi (2,2mil).

Prema podacima Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine iz 2002.godine, čak 561.000ha poljoprivrednih površina, na osnovu urađenih analiza, ne sadrži teške metale, pesticide, niti ostatke mineralnih đubriva. Po tom osnovu ovakvo zemljište je pogodno za organsku proizvodnju.

Osim ovog bazičnog uslova, Srbija raspolaže i dodatnim mogućnostima za razvoj ove perspektivne proizvodnje. Struktura gazdinstava u kojoj dominiraju mali posedi u ovom slučaju je prednost što se ne može reći za konvencionalnu poljoprivredu.

Naime, veliki broj manjih celina, parcela, može se iskoristiti upravo za organsku proizvodnju. Na taj način bi bila postignuta i raznolikost proizvoda koji bi se mogli ponuditi potrošačima.

Pored navedenih prednosti, interesovanje proizvođača je na jako niskom nivou. Razlozi se nalaze u slaboj potražnji zbog platežne moći potrošača. Finansijski razlozi se takođe nalaze i na strani poljoprivrednika, obzirom da je organska proizvodnja za 30-50% skuplja od konvencionalne.

Zakonska regulativa koja prati ovu oblast, takođe smanjuje interesovanje za njeno uvođenje. Naravno, ne manji uticaj predstavlja i slaba podrška države i finansijskih institucija.

Poslednjih godina, brigu o razvoju organske poljoprivrede na području Srbije, preuzele su organizovane grupe stručnih lica i pojedine naučne institucije.

Tokom 2011. godine MPTŠV, planira niz mera kako bi se ova proizvodnja približila proizvođačima i kako bi se potpomogao njen razvoj.

Pored toga, veliku ulogu u razvoju organske poljoprivrede mogu imati obrazovne, istraživačke i zdravstvene organizacije. Mesto Poljoprivrednih savetodavnih i stručnih službi Srbije, takođe ne treba zanemariti jer one mogu pružiti direktnu pomoć proizvođačima, kako u inicijalnim fazama tako i kasnije putem usmeravanja na procedure i institucije koje su relevantne. Na taj način put razvoja organske poljoprivrede u Srbiji može biti znatno jednostavniji i brži za poljoprivredne proizvođače ali i potrošače hrane proizvedene na zdravstveno bezbedan način.

Suzana Nešković